

THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD.

No. 6.

Sept. 1. 1891.

A pedagogical literary and social Monthly.

50 Cents pr. annum.

Vol. I.

Hvorledes kan Børn og Ungdom opdrages til Deltagelse i Gudstjenesten?

Den lutherske Gudstjeneste har det Fortrin fremfor nogen anden Gudstjeneste, at den skal virke paa alle Sjælens og Hvorstandens Kræfter. Hvorstand, Vilje og Hjælpe skal der faa sin Pleie. Prædiken er Kjernen i Gudstjenesten. Om den slutter sig alt andet: Bønnen, Sangen og Sakramenterne. Ogsaa Ceremonierne peger paa et eller andet i den rette og hyldelege Prædiken. Men denne er igjen bygget paa Dagens Tekst. Alt leder til sidst henimod Gud, som aabenbarer sig i Ordet. Der kræves store Ting baade hos Prestog Meninghed, for at vor Gudstjeneste kan ske Hyldest. Det er sandt. Men naar da Kravet er saa stort, bør ogsaa Bestrebelserne svare dertil. Vi hører ikke sjeldent, at Folk synes vor Gudstjeneste er saa tør og stiv, der er ikke Aand og Simpelhed nok. Kan godt være, at denne Klage ikke er uden Grund; men ofte ligger Heilen hos Klageren selv. Han kan være besælet af en falsk Aandelighed og have en forvendt Smag. I den egte lutherske Gudstjeneste vil man finde en ghilden Middelwei. Der er Samllang og Enhed. Det ganske Legeme skal ske Hyldest. Den dannede og mindre dannede kan med mere eller mindre Uddytte deltagte i den til Sjælens Frelse og Opdragelse i sand Gudsfrigt og alsidigt Kristeligt Liv. Det gjelder at begribe ogsaa den herlige og hyldelege Form, hvorunder Gudsdyrkelsen ske; thi der er virkelig en dyb Sammenhæng mellem Form og Indhold. Dette vil vi overlade til andre, bedre Indviede at paavise. Denne Gang var det Meningen at give nogle Bink til Forældre og Opdragere, saa de kan bringe de umyndige til Deltagelse i vor Gudstjeneste.

Der er delte Meninger, om Børn under 12 Aar har sunderlig Nytte af at være med i Kirke. Jesus var der først som 12 Aars gammelt Barn, den Tid, som sværer til Konfirmationsalderen hos os. Men nu ved vi, at Jøderne havde en Synagoge i hver By, hvor Folket kom hver Syndag for at høre Guds Ord læst og udlagt, og der var Jesus uden Twil allerede som meget ung. Synagogens Gudstjeneste laa visseleig langt over vores Søndagskøser. Men ligesaadigt som et Barn har stor Nytte af at gaa paa Skole uden Forberedelse hjemme, ligesaadigt har det videre Uddytte af at gaa i

Kirke uden at være undervist om, hvad der går for sig, og hvorfor det egentlig skal gaa der. Barnet maa oplæres og opdrages for Gudstjenesten. Dette skeer allerede ved, at Barnet læser sine Bønner og vœnnes til at følge med i Husaandtagten. Ved denne bør man i en Familie med Børn ikke bare læse Betragtninger udaf Opbyggelsesbøger, men altid læse et lidet Stykke af Evangelierne og de historiske Bøger. Vi har ikke faa Børnepostiller; men vi trænger mere til et godt Udvælg af Bibelhistorien. Husfaderen kunde meget godt benytte Vogts lille Bibelhistorie og Evangelierne i vores Telestrækker. Man kan ogsaa tage et Bud med Luthers Forklaring eller andre Dele af Kathekismen og dertil læse ellr syuge et Salmevers eller to. Saaledes spørs de smaa lidt efter lidt ind i de Sandheder, hvor Guds Aand lever og virker. Efter Andtagten vil en ensfoldig Samtale over det læste mellem de Voksne i Familien bidrage saare meget til Forstaelse og Tilsgnelse hos Børn, som har vanskeligt for at satte et sammenhængende Stykke, selv om det er Luthers Forklaring. Børn lærer mere af en Samtale end af et opslæst Stykke. Vi finder ogsaa, at Jesus tog sine Discipler i Enrum og talede nærmere med dem om, hvad han lærte offentlig for Folket. Bismanden Sokrates lærte jo bare gennem Samtaler, skjont hans Disciple stod paa et højt Trin af Udvilling og Modenhed. Og tænker vi os tilbage til vor egen Barndom, vil vi erindre, hvor ivrig vi fulgte de Voksnes Samtaler, og hvor dette sænede sig saaledes i vor Hukommelse, at vi mindes det endnu. Den kristelige Opdrager bør merke sig dette og vide, at kristelige Samtaler over bibelske Emner i Børns Nærvoerelse er den bedste Skole for disse. Man bør ogsaa lede Børnenes Opmærksomhed hen paa hvert Ord, som det læser, spørge om Betydningen og forklare, hvad der trænger til Forklaring for Barnet. Her i Landet kan ofte Ordets Oversættelse til Engelsk være den bedste Udsæggelse.

Naar da Børn har været i Kirken, kan man spørge dem om, hvad de saa og hørte. Mange Voksne taler nof om Dit og Dat fra Gudstjenesten, om denne eller hin Person, om hvorledes Presten og Klokkeren og Medhjælperen bar sig ad; men Gudstjenesten og dens Indhold gaar man taust forbi. Enhver ved, at dette er urigtig, for ikke at sige Synd. Hvorfor ikke heller tale om Evangeliet, Prædiken, Salmerne og deres Indhold. I Norge talte man med en vis Beundring om de „gode Hoveder“, som kunde huske Prædiken og gjen-

The Lutheran University Herald.

tage den efter Hjemtomsten. Men Hovedpunkterne i en almindelig Prædiken burde dog de Fleste kunne huske, eller hvorledes kan man have Velsignelse af det, som er glemt? Man taler med en vis Ret om at "skætte Land paa Gaasen". Ja, men Presten prædiker saa daarrig! Vel, noget godt er der dog i enhver skriftmæssig Prædiken, som leder Tilhørernes Tanker hen paa Tidstiens, Guds Ords levende Indhold. I de norske Skoleinstrukser stod der bl. a., at Xereren hver Vor dag skulle gjennemgaa Søndagens Epistel og Evangelium. Var dette nødvendigt i Norge, hvor man har Religionskole Aaret rundt, hvor meget mere bør da ikke Forældrene sørge for dette her i Landet med dets religionsløse Skole! Hvorom da ikke at lade eders Børn læse „for Søndagen“, før I gaar i Kirke eller Vor dag forud. Lad dem ogsaa læse Salmerne for Søndagen. Vaade I og eders Børn vil have stor Nutte deraf.

Under Gudstjenesten er det suukt og godt, at Børnene sidder hos sine Forældre, som da kan passe paa, at de hører efter og ikke befatter sig med andre Ting. Allerede tidlig bør de Smaa blive bekjent med Menighedens Tjener, saa de kan hengive sig til ham, som senere skal føre dem til Sandhedens dybere Erkjendelse. Kan Presten vinde Menighedens Børn, vil de ogsaa gjerne lytte til Prædikenen og efter Evne følge med Gudstjenesten.

Overhoring paa Kirkegulvet er fra Prestens Side det bedste Middel til Opdragelse baade af Gammel og Ung. Men det ser ud til, at denne ældgammle Stil skal gaa af Brug, især i Bjerne. Nu er det dog saa, at Bjerne Menigheder trænger mest til Besarelse og Styrkelse i Sandheden, og hvorfor da ikke holde sig til de gode gamle Stier? En fort kiernefuld Prædiken med Katholisisation efter skalde dog virke langt bedre end bare en lang Prædiken. Det er vel ogsaa Menighedens helligste Pligt at tage Bare paa den unge Slegts, som ellers gaar sin egen Vej og forlader sin egen Førsamling.

Saa tør vi vel haabe, at Presten modtager ogsaa et Maad for Anleggelsen af sin Prædiken.

Væg den umiddelbart ind til Børnelærdommen, især Luthers Forklaring. Den bør være Udgangspunktet og Grundlaget, og vi tror ikke, at man bør flyve for højt i Parabler og Hyperbler. En Prest bør gjøre til Hovedregel først at forkynde Guds Ord purt og rent, dernæst prædike sagelædes, at selv de ensfoldige og mindst begavede kan fatte og følge hans Forordrag. Hans Prædiken maa da ogsaa være klar, naturlig, gjennemfænlig og anfænlig. Billeder og Fortællinger og Salmevers bør findes i Prædikenen, men kun det bedste og mest træffende er godt nok. Presten bør ogsaa kjende alle Børn af Navn og Ansigt og vogte dem med sit Blif under Gudstjenesten. Han bør ogsaa benytte enhver Anledning til at rette en særligt Bemærkning til Børn og Ungdom ligesaa vel som til Gamle og Boksne. Han er alles Sjælsørger og alles Ven. Og de Unge er ingenlunde de mindst opmærksomme Tilhørere; og deres Hjerter er som Regel mest modtagelige for Paavirkning af Guds Ord.

Kirkesangen kan heller ikke forties; thi næst efter Bibelen er vor Salmeskat Menighedens herligste Gie. „Hvis den Helligaand synger paa Jorden, er det i den lutheriske Kirke.“ Og hele Menigheden skal virkelig deltage, baade Ung og Gammel. Men vores Melodier maa indøves og tillegnes, for

de tiltaler de Unge. Vi ser jo, hvorledes lette og smagløse Bisetoner fordelever selv de Boksne. Lad os dersør hjælpe de Unge til at synge vores Salmetoner af fuldt Hjerte og med fuld Forståelse.

Begyndelsen maa ogsaa her gjøres i Skolen og i Hjemmet. Familien er en lidt Menighed, hvor Salmesanger bør indøves af Far og Mor, Øster og Bro. Salmodikon og Koralbog skalde findes i hvert Hus. Prest eller Lærer funde give de første Timer i Kunsten; siden gaar det som af sig selv. Og den unge Slegts vil efterhaanden leve sig ind i vor Kirkes Poesi og Land med dens Rigdom paa Indelighed og Alvor.

James Russel Lowell,

den store Digter og Forfatter, døde Kl. 2 om Morgen den 12te August. Ved hans Bortgang har Amerika mistet en af sine største Digttere og Statsmænd. J. R. Lowell er født i Cambridge, Mass., den 22de Febr. 1819. Han var Son af en Prest og den yngste af 5 Børn. Stor Begavelse og sunde Grundfæninger fik han som Buggegave baade af Far og Mor; men Anleg for Digting og skabende Evne kom fra Moderen. Forældrene hørte til den gamle Slegts, der grundede New England. Digterens Barndomshjem „Elmwood“ var bygget i den tidlige Colonial Stil, et treetages firekantet Træhus, omgivet af prægtige Alme — og Furutræer, som hans Fader havde plantet. 16 Aar gammel gik den unge Lowell til Harvard, hvor han skrev sit første bekjente Digt, en Satire mod Carlisle og Emerson. Han var paa en Feriereise blevet gjort bekjent med Emerson og flere andre anseede Forfattere af hans Retning. Omgangen med disse bragte da hans Digterland og kritiske Natur til Udbryd. Han fortsatte sine Studier ved Harvard, og 1840 fik han Bestilling som Sagfører. Det ser dog ikke ud til, at Lowell tog Interesse i sit Fag; men allerede Aaret efter lod han udgive et Bind Digte under Titelen A Years Life, og siden viede han sig ganske til Literaturen.

En fyrrig ung Dame Maria White, senere hans Hustru, gav Anledning til disse Digte. Denne Dame var en ivrig Abolitionist, og man tror, at hun gjorde meget til at vende hans Tanke hen paa den alvorlige Side af den Sag, som han har høet saa vigtige Tjenester. Lowell og hans Hustru skrev regelmæssig for The Liberty Bell, og 1843 funder man hans Navn som Hjælperedaktør af The Anti-Slavery Standard. Fra 1843 til 1848 udkom hans fleste Digte i dette Blad. Men fra 1846 — 1848 benyttede han ogsaa Boston Courier, i hvis Spalter den første Række af The Biglow Papers saa Dagens lys. Det var en Serie Digte paa Yankee Dialect, — en Satire (bidende Spot) over Slaveri og den mexicanske Krig men i Virkeligheden hudslettedes hele Samfundet; alt og alle fik en Snert af hans kritiske Svøbe. Han deltog ivrig i hele Antislaverie Feiden, og i Januar 1855 blev James Russel Lowell udnevnt til Professor i nyere Sprog og de skjønne Kunster ved Harvard Universitet. Under Borgerkrigen udkom nok anden Række af Biglow Papers, hvori han piffede Unionens Fjender og deres Venner i England.

1877 sendte President Hayes ham til Madrid som Ge-

sandt og 1880 blev han flyttet over til St. James Hof i England. Lowell blev vel ikke anmodet om at bisætte store Twistigheder, men han optraadte med Takt og Verdighed, hvorfør han var velset ved det engelske Hof og vandt mange Venner i de engelske Kredse, han færdedes. Man vil vide, at Lowell havde Indflydelse paa Gladstones irske Poletik i de senere Aar. Men først Eftermalet giver den Ros, som store Mænd fortjener. Nu tappes England og Amerika om at drysse Værbar over hans Minde. —

Man frygter for, at Lowells Plads i Poletik og Digtning neppe kan fyldes, og at der vil komme en Tid, yderlig fæltig paa store Digtere. Grafenland, Rom og de fleste Folk har jo blot en Gulddaler i Literaturen. Hvorfor skulde Uncle Sam fordre mere end andre?

Lowell skrev en fuldstændig Prosa. Hans Digte røber en kritisk Begavelse, som ingen anden amerikansk Forfatter kan opvise.

Poems, — The Vision of Sir Launfal, — The Biglow Papers, — Among my Books, — Political Essays er Fortegnelse over nogle af hans Verker. —

Lowell Birthday Book giver Prøver af hans Digte og Afhandlinger, — Pris \$1.00

Man kan trægt give sig af med Lowells Verker, da han holdt borte, hvad der fordelever og tilsmudser Læserens Smag og Aand. Hans Digtning var skøn og ren, og saa var hans Liv.

Pierce Co. Teachers Institute var samlet i anden Uge af August. Flere Foredrag blev holdt og fortjener at mærkes. Om Historien blev udtalt, at man burde anvende mere Tid paa dette Fag i Skolen end hidtil har været gjort. I Historien behandler vi Menneskene og deres Gjerninger, deraf Historiens Bærd og Vigtskab.

Begivenhederne gjentager sig selv.

Publie School burde lægge stor Vægt paa Civil Law (Samfundsstørre). Undervisning i Læsning blev diskuteret. Man betonede, hvor vigtig det er for Eleverne at indtage en rigtig Stilling under Læsningen. Udtalen burde ofres for Opmærksomhed. Læreren maatte endelig indvæ en korrekt Udtale af Bokalhydene; dernæst forklaredes Emphasis, Inflection og Stress.

Prof. Bingham holdt et meget lærerigt Foredrag over Disciplin i Skolen. „De fleste Børn,” paastod han, foretrækker Bestemthed for Beghed, Orden for Uorden, Sandhed for Talskab. Larvogen Opmærksomhed fra Lærerens Side vil sikre disse Dyr. Børnene maa lære Hydigheid, den allervanskeligste Læske at lære. Hold Eleverne i Arbeide og interesserede, det er den bedste Regel for at syre en Skole. Energi er Drivkraften i et Skoleværesse.“

Religious Music. (Efter Augustana.)

En Musikkdirektør Karl Mertz har udgivet en Bog Music and Culture, i hvilken han endog indrømmer et Kapitel

om Musiken til aandelige Ord og Mandrer, at denne stundom savner Verdighed, Alvor, Kraft og Højtidslighed.

Livlig, stærkt udpræget Takt, figer han, er eiendommelig for den verdslige Musik. Jo mere Takten blir Hovedtag, desto mere forsvinder selve Musiken. Takten er visselig nødvendig til Musik; men den er dens laveste Element. Jo mindre Danseleje et Folk har, desto større Forkjærlighed for den livlige Takt eier det, fraseet selve Musiken. Indianeren oppegges til de allerdjærveste Boldshandlinger blot ved skrælende Trommeslag.

Hindueren synger aldrig andet end ved sine Talaam og Tantaam. Singaleserne synger under Bjældelang og Skrammel. Perserne holder Takt til sine Sange ved at knipse med Fingerne.

Maorerne slaar sammen Klæpper, naar de skraaler sine Sange.

Spanjolerne danser efter Tamburiner og Castanetter, Instrumenter, som aldeles ikke kan fremføre nogen Melodi. Negerne stamper med Hænderne og slaar Takt med hele Kroppen.

Rythmen eller Takten slaar an paa vor sanselige Natur. Der, hvor Takten er alraadende, faar Melodien og Harmonien lidt, ligesom Aanden maa vige for Sanseligheden. Takten er det væsentlige i Dansen. Dansemusiken slaar an paa Nerverne og, som man pleier sig, sætter Fodderne i Gang. Dansemusiken har simpel Melodi, ensformig Harmoni og sterkt udpræget Takt. Og er ikke just dette, hvad der udmerker Draget i vores Gospel Hymns og i vor Søndagsskolemusik?

Vetsindig Ungdom kommer fra sine Hornspilser og Dansesætstæninger og synger: Hold the Fort eller Sweet By and By. Saadan Popularitet er sandelig ikke til nogen Hæder for Melodierne. De gamle storartede Kirkemelodier har aldrig haft en saadan Popularitet, ikke heller var det at ønske, at de fulgte den.

Sanselige Nydelser trætter snart. Aanden, Sandheden forbliver. Det er Aarsagen, hvorfor Søndagsskolemusiken saa fort forældes. Børnene behøver ikke Musik, de har haft ud den gamle. For at vedligeholde Interessen i Søndagskolen twinges Kirken til at anskaffe nihver, endnu livligere Musik. Nu er Spørgsmaalet: hvor dybt kan den musikaliske Smag synke? Kirken har ikke Maad til at tilfredsstille Menneskets Sandelighedskrav indenfor et Omraade og modarbeide den indenfor et andet. Kirken skalde benytte Musiks Kunst til at skabe og forædle eller opelske den estetiske Evns. Førdringer, ikke til at opilde Sandeligheden. Thi et er vist, der er Fare for, at den sandelige Musik sætter Sandelighedens Præg endog paa selve Religionen. Med Uro merker man, at mange anse disse Melodier som noget kraftigt inden Kirken og benytter dem til at frembringe dette Føleri og denne Nerveoprygtelse som af mange anses for Religions underste Bøsen. Bøffelsfestider fandtes inden Kirken længe, for disse Melodier var hjælde.

Verden og Kirken er hverandre modsatte, saa bør det også være med verdslig og kirkelig Musik. Kirkemusiken skalde fremkalde et stille, grundende Sind. Den burde være fuldt ud aandelig og ikke slaa an paa Menneskets Sandelighed. Den skalde kue Videnskaberne, ikke opslidne dem. Jo mindre udpræget Rythme den eier, jo bedre er den.

Henry Pederson	Astoria	\$1.00
Sofus Jensen		1.00
Lars Tovtrik		1.00
Christ Juelosen		1.00
B. Seldem		1.00
M. Toresen		1.00
Mr. Christensen		1.00
Ole J. Remming	— Silverton —	1.00
Ole O. Ryd		1.00

Contributing for Informatic Building at University.

Brooklyn, N. Y., Goodhue Co., Minnesota.

Dear Sirs,
I will be pleased to inform you that we have received your letter of the 24th instant, and will forward it to our informant in New York, who will forward it to you as soon as possible.
We are sending you a copy of the letter from Dr. W. C. Remming, which was forwarded to us by Mr. J. C. Remming, of Brooklyn, N. Y., and which you will find enclosed.
Yours very truly,
John H. Johnson,
Editor of the "Minnesota Farmer".

St. Paul, Minn., Jan. 1, 1892.
Dear Sirs,
I am enclosing a copy of the letter from Dr. W. C. Remming, which you will find enclosed.
Yours very truly,
John H. Johnson,
Editor of the "Minnesota Farmer".

Free to All for Minn.

All year round free to all
free except for postage.

The Utteran University Herald.

Send your statement.

(Springen 37c.)

Send Utteran free to all.

The Lutheran University Herald.

John Martinsen	— Tacoma —	\$1.00
Knud Sanders		5.00
Nils Jacobsen		13.30
Brock Johnsen 15 Tusind Fod Lumber samt		1.20
Ove L. Quam	— Kent —	\$1.00
Christ Nelson		2.00
E. Krook	— Buckley —	\$1.00
Andrew Opdahl		1.50
Mrs. E. Ryan	— Stanwood —	\$5.00
O. T. Kleven		10.00
Emil Boerresen	— La Crosse —	\$20.00
L. Knutsen	— Steilaquamish —	\$10.00
R. Knutsen		5.00
S. Brækhus		10.00
J. Brækhus		5.00
Ivar Andersen		10.00
M. O. Kultom		1.00
L. O. Thorpe	— Willmar —	8.00

Byggearbeidet.

Efterat der til Byggetomten var fremført omrent halvandet hundrede Yards Sten samt Sand og Kalk paabegyndte Murarbeidet paa Skolebygningen i Slutningen af August Maaned. Byggekomiteen besluttede, at kun Hovedbygningen og den sondre Fløj skal bygges nu. Alligevel blir det en anselig Bygning 82×112 Fod med 3 Indgange.

I Basementet skal bygges Graastenmur saa høit som Grade Line, derefter bygges af Brick. Vi haaber i Høst at faa lagt omkring 600 Tusinde Bricks, som vil bringe os op omrent to Etager: Siden faar vi opsette med Muringen til næste Baar. Om Gud vil, agtes Grundstenlægningsfest holdt den 19de Sondag est. Trin. den 4de Oktober i Høst. Da haaber vi, at ret mange Skandinaver her paa Beskytten vil vise sin Interesse for denne Sag blandt andet ved i stor Massé at møde frem til den Fest. Fra 10de September til 10de Oktober skal den nye Udstillingsbygning her i Tacoma være aaben. Man faar da ogsaa Lejlighed til at se Washingtons Prudulter. Vi stoler ogsaa paa, at alle Samfundets Prester ved Beskytten vil delstage i denne Skoles Grundlagelsesfest. Og vi beder om, at tillige saamange andre, som muligt, vil komme og gjøre sig vel kjendt med dette efter vort Skjou sørdeles vigtige Foretagende. Lad Skandinaverne vide, at de er Venner af sand Oplysning og ivrige for alle almennytige Foretagender.

Besøgende.

E. O. Berg fra Whalan, Fillmore Co., Minn., har i længere Tid opholdt sig ved Kysten. Han var meget interesseret i Skolesagen og talte sørdeles fordelagtigt om University Ground.

Mrs. Ryan fra Stanwood var her nys og kjøbte en Lot. Hun vilde bygge et Hus ved Skolen, og der kunde da hendes Børn være og have Husholdning, medens de gik paa Skolen.

Methodisterne.

Hvori skiller Methodistkirken sig fra andre Samfund?

Dette Spørgsmaal blev for ikke længe siden opført i de norske Methodisters eget Blad ved Kysten. Vi tror ogsaa, at enhver Methodist bør vide dette. Og vi tror endvidere, at vores lutherske Trosbrydere vil have stor Nutte af at vide, hvori Methodisterne væsentlig skiller sig fra den lutherske Kirke og fra den hellige Skrift, Bibelen, Guds eget usvigelige Ord. Thi det staar ikke at negte: Methodisterne lægger stor Ære i at fiske blandt det norske-lutherske Kirkefolk. Hvis vores lutherske Landsmænd holdt urhøgelig fast ved Guds Ord og vor lutherske Børnelærdom især Yntlers lille Katekismus, faa kunde ikke Methodisterne gjort saa rig en Høst iblandt os, som de sorgeligt nok har gjort. Methodistkirken er en Massekirke. Dens Prester bærer naturligvis største Skylden for dens Vildfarelser, hvorfor det er vor Pligt at advare mod deres Mission blandt lutherske Landsmænd. Men lad os først gaa tilbage i Historien for at finde denne Sektkirkens Udspring, Oprøret og Skyggesider. Vi finder da ganske let, at allerede dens Stifter udkastede den Vildfarensens Sæd, som saa frødig har sat Frugt og forplantet sig i Tidens Væb. Man finder, at en lidet Surdeig hos en Mand gjorde den ganske Deig sur.

John Wesley er denne Kirkes Stifter. Den anden Marts dette Aar feirede Methodistkirken sin Stifters 100 aarige Dødsdag. Methodisterne priste da Wesley som en Kirkens Reformatør ved Siden af Luther!

Det er imidlertid saa langt fra at være Sandheden, at vi ved vort Tilbageblit vil se, at han var noer paa Vei til at blive Luthers aandelige Syn, men blev det ikke, da han ikke kunde give Slip paa den Methodismus, som senere er blevet saa haardnakket fastholdt af hans ivrigere Tilhængere.

John Wesley blev født 7de Juni 1703 i England, hvor hans Fader var Prest i Episkopalkirken. I Foreldrenes Hus fik han en kristelig Opdragelse. Men i sit 11te Aar sendtes han i Skole til London og kom der ind i Verdens Brimmel. „Skønt han blev bevaret for grove Synder, synede han dog mod sin Samittighed.“ Alligevel haabede han at blive salig og satte sit Saligheds Haab i „at han 1. ikke var saa slet som andre Folk; 2. at han havde en færskit Hug til Religion, og 3. at han i det Høre opfylde sine religiøse Pligter.“ Dette er hans egne Ord, som blot viser, at han havde religiøse Ansæg af Naturen og byggede paa rovens Gjerninger. 1720 trædte han ind paa Christ Church College i London. 5 Aar senere fik han sin første Ordination, ikke længe efter den anden og hjalp da en Tidsløs sin Fader i Prestegjerningen. 1729 blev han Studenternes Tilshåndmand i Oxford. Ved Væseningen af Gude Ord om Helliggjørelsen var han før bleven dybt beveget. „Jeg fattede straks den Beslutning,“ skrev han, „at vie mit ganske Liv, alle mine Tanker, Ord og Gjerninger til Gud, idet jeg var fuldt overbevist om, at der gaves ingen Middelwei, at jeg maatte være viet ikke blot for en Del, men ganske og aldeles enten til Gud

The Lutheran University Herald.

eller til mit eget jeg." Han var dog endda ikke omvendt, siger han senere, men mente alligevel at kunne leve hellig og vie sit ganske Liv til Gud; han vilde blive salig ved et helligt Liv.

I 3 lange Aar sogte han nu forgjæves at finde Fred for sin Sjæl ved streng Selvsornegelse, ved alle Slags fromme Øvelser, Bon og Barmhjertighedsgjerninger. Der dannedes en saakaldt Holy Club, den hellige Klub, hvis Ledesæde han overtog 1729, og som bestod af hans Vigesindede. Til denne Klub hørte hans Broder Charles, og 1733 kom ogsaa Whitefield til. Medlemmerne studerede sammen, forte et strengt Liv, besøgte Syge, Fanger o. s. v. Men kaldte dem Oxford Methodisterne, da de foretog sine Arbeider og Øvelser efter visse Negler, efter et bestemt Methode, som de holdt saa strengt paa. Men Brødrene Wesley sandt dog ingen Fred for sin Sjæl; de begav sig da (1735) paa Reise til Amerika for ved selvornegende Mission blandt Indianerne at søge Ro og Hvile for sin Sjæl. Paa Slibet kom de i Beværelse med Herrnhuterne. Der opstod en strafelig Storm, hvorunder Herrnhuterne bevarede den største Ro, medens Brødrene oversældtes af stor Angst og Fright. De erkendte nu, at de manglede den rette Tro (cfr. Rom. 5, 1). — 1738 ved sin Hjemkomst til England geraadede John Wesley i endnu størrer Sjælenød. „Jeg gik til Amerika," sagde han, „for at omvende Indianerne, men hvem skal omvende mig?" Han pleiede nu megen Umgang med Herrnhuterne (Brødmensigheden) i London. Under et af deres Møder hørte han en Mand forelæse Luthers Fortale til Romerbrevet og mente da at blive omvendt til Gud, ligeledes hørte han sin Broder læse Luthers Udlæggelse af Galaterbrevet; og derved kom han ud af sin fredsløse Tilstand. Til uendelig stor Skade baade for dem selv og deres Missioner af Tilstengere i Eftertiden undlod de at fordybe sig i Luthers Skrifter. Tænk, om de havde hengivet sig til Luthers klare evangeliske Erfjendelse!

Istedet derfor begav han sig til Herrnhuterne i Tyskland. Blandt dem fik han neppe noget rigtigere Syn for sand evangelisk Kristendom. Han vendte ogsaa snart tilbage og begyndte nu at holde Bøkkelsesprædikener i Londons Kirker. Ved Arets Ende kom ogsaa Whitefield til London fra en Prædikenreise i Amerika, og nu begyndte han og Brødrene Wesley at undfolde en overordentlig Virksomhed; ved sine Prædikener fremkalde de stor Bevægelse, især John Wesley. Da man snart lufkede Kirkerne for ham, prædikede han i det frie, ofte 4—5 Gange om Dagen. Han skal have rejst 5,000 Mile hvert Aar. 12te Mai 1739 byggede han det første methodistiske Kapel i Bristol; om Høsten samme Aar indviede han Old Foundry (det gamle Smelteri) i London til gudstjenestlig Brug. 1739 regnes for Methodismens Grundlæggelses Aar. — 1740 løste Wesley Forbindelsen med Herrnhuterne og dannede The United Society. Men altså det følgende Aar opstod der Spid mellem ham og Whitefield, da denne fastholdt Calvins Være om det absolute Naadevalg, at Gud ogsaa skulde have bestemt en Del Mennesker til Fordommelse; Wesley var derimod Arminianer paa det Punkt; han holdt med dem, som benegter Menneskeets Arveskyld og tilskriver Mennesket en fri Willen og Vilje i aandelige Ting. Begge for altsaa vild fra Sandheden, fra

Guds Ord. Denne ene Bildfarelse er nok til at stiempe Methodismen. — Da Tilhængernes Tal blev stedse større, udsendte Wesley Pregeprædikanter, der oftest var Mand uden al Dannelse. De sogte alle ligesom Messeren at virke paa Folkeserne ved rystende Taler.

Wesley selv raadede over en saa vældig Stemme, at han endnu 70 Aar gl. kunde tale til en Hørsal paa 30,000 og endda tydelig høres. Wesley git aldrig ud af den engelske Statskirke, men tog heller aldrig noget Hensyn til Kirkens Ordning. Han og hans Pregeprædikanter trængte sig ind overalt, hvor de, som de sagde, følte sig kalstet. „Hele Verden er mit Sogneskab," var hans sværmeriske Valgsprog. Overalt lagdes an paa at fremkalde Bevægelse, Bevægelse og Syndestræk. Rystelser af Sjæl og Legeme, Træninger, Suk, Stommen og Strig lagde man stor Vægt paa som Virknings af sine Bodsprædikener. Wesley kendte ingen Forstjel paa Lov og Evangelium, Retfærdiggjørelse og Helliggjørelse, hvorfor han heller ikke kunde bringe sine Tilhørere frem til evangelisk Anger og Troens Frimodighed i Kristi Naade. Altså det Wesley kom med den Paastand, at de Gjengædte „ikke synede af Svaghed, hverken i Gjerning, Ord eller Tanke." Han førte ogsaa en farlig Vore om Naademidlerne. Han gjorde Bonen til et Naademiddel og ledede mere Tanken bort fra Ordet, Taaben og Nadveren. Endvidere prædikede han, „at den Hellig Land virker gjennem sin umiddelbare Indflydelse og ved en sterk, skjønt uforklarlig Virkning faaledes paa Sjælen, at Stormvinden og de urolige Bølger legger sig, og en sod Stilhed indtræder." Denne Landens umiddelbare Virkning udenfor Guds Ord er en Vore, som Methodisterne især roser sig af.

Først holdt Wesley alle den reformerte Kirles Bildfarelser og indplantede desuden i sit Samfund et Sværmeri og en Gjerningshellighed uden Vige.

Wesley var en magelos Bøkkelsesprædikant, men ganske det modsatte af en Reformator, Kirkesorbedrer i Ordets rette og sande Betydning.

Han holdt fast ved den engelske Kirkes Presievalde og kendte intet til kristelig Frihed og Menighedens Selvstyre.

I 1744 holdt Brødrene Wesley og 4 andre Prædikanter en Konferens, hvor de ogsaa optog 4 Pregeprædikanter. Siden holdtes aarlige Konferenser, hvore man slog fast Love og Negler baade for Prester og Menigheder, — hørte Klager og sendte ud Prædikanter.

Siden 1744 udbredte Methodismen sig ogsaa til andre Lande. Forbindelsen med den engelske Statskirke blev slappere og slappere, endelig oplostes den ganske, og Methodisterne konstituerede sig som en egen Sekt 1785. Paa dette var intet at klage, hvis den som den lutheriske havde vendt tilbage til den funde, sande og rene apostoliske Tro og Vore. Men det skede ikke. Wesley forsattede en Trosbekjendelse, som var et Udtog af de 39 Artikler i den engelske Kirke; men hans Bekjendelse er af siden Betydning, da den ikke indeholder den forskiltimethodistiske Vore og andre Giendommeligheder. Alt dette maa soges ud, plukkes ud af Wesleys Prædikener og Skrifter, som han selv bestemte til Vorebøger for sine Pregeprædikanter. Desuden har Methodisterne udgivet sine Kirkeordninger og Kønnekismer, hvor vi ogsaa finder deres Bildfarelser ganske tydelig udtalte.

The Lutheran University Herald.

Ogsaa til Amerika sendte Wesley sine Pregepredikanter. 1784 holdtes en Konferens i Amerika, hvor man vedtog de saafalde „Almindelige Regler“ for Methodistikirker her til-slands. De var efter de Grundsatninger, som Wesley havde i sine Trosartikler.

Da Wesley døde 1791, tællede hans Tilhængere 71,463 i Storbritanien og 57,631 i Amerika. Han var en veldig Taler, besad overordentlige Legemskraft og en sværmerisk Begeistring og Ild. Hans Familieliv var ikke godt. Da han vilde være paa Vandringen og ikke slaa sig til No nogen Steds, blev hans Hustru træt og gik tilslut fra ham for ikke at se ham mere. Vi finder, at Luther levede et lykkeligt Hushold med sin Katharina von Bora, medens Wesley i sin Kone fandt en egte Xantippe, der gjorde ham Livet sult og gav Skinsygen Rum.

Efter hans Død splittedes hans Tilhængere i mange Sekter og Partier. Det er næsten umuligt at opregne dem alle. The Methodist Episcopal Church er det første og største Methodistsamfund i Amerika. Den bliver, som Navnet antyder, regiseret af Bisopper, og efter Wesleys Praksis bestemmes alt paa de aarlige Konferenser. Presisterne flyttes efter 2 - 3 Aars Forløb. I det allersidste har man dog tilsladt Undtagelser fra den Regel.

Bible Christians, The United Brethren in Christ og The Evangelical Association eller Albrights er ogsaa helt eller delvis Methodister. The Jumpers og The Salvation Army er udgaet af Methodister. Man ser, hvor onde frugter denne Sektkirke har bragt ind i Kristenheden — til Straf og til Advarsel for alle, som er opdragne i den sunde og sande Tro.

Vi skal saa til Slutning nævne de Bildfarelsler og Udsætter, som brandemerker dette Samfund i alle dets For-greninger.

1. De lærer, at Mennesket „har fjernet sig meget langt fra den oprindelige Retsfærdighed.“ De tier smukt stille om Arvesynden, at den er Naturens Vanart, dybe Fordærvelse og onde Tilbvielighed, ja en medfødt, aandelig Raaddenhed i Mennesket, en Gift, der har trukket sig gennem det hele. Methodisterne tager det ikke dybt og alvorlig nok med Syndens Bæsen. Guds Ord bruger, som vi vil se, sterke Ord, det leger og løsler ikke med Synden. Efr. 1. Mos. 8, 21; Math. 15, 19; Ps. 51, 7; Ef. 2, 1.

2. Da Methodisterne overser eller tager det let med Syndens, især Arvesyndens Bæsen, er det jo selvfoigligt, at de lærer falskt om det naturlige Menneskes Vilje. De er Synergister og benegter, at Menneskets Omvendelse alene er den Helligaands Gjerning, som Guds Ord og Luthers Katekisme lærer. Derom har der været kjempet og strid i Kirken, først af Augustin mod Guds Ords Modstandere paa hans Tid, saa mellem Luther og hans Modstander Erasmus, hvorfra Luthers udmarkede Skrift om den b u n d n e V i l j e fremgik. Luthers Forklaring til 3die Artikel hør ikke glemmes; se el-lers Filippbrevet 2, 13; Jerem. 31, 18; Joh. 8, 34. 32; Rom. 6, 18. 22; Ef. 2, 2 Tim. 2, 25. 26.

3. I sin Vore om Boden eller Omvendelsen er de ogsaa „vrangle og slække“. Se deres Katekismus No. 3. „I hvilket Lys har vi at betragte Boden?“ spørges der. Svar: „Som en nødvendig Forberedelse for den evangeliske Tro.“

Dette er jo saa katholisk, som det vel kan blive. Se Luk. 18, 13. 14; Mark. 1, 4; Math. 3, 8; Rom. 4, 5 og mere nsic Augsburgske Konfession Art. 12, samt dens Apologi, hvorfodt fremgaar, at de katholske forkaster den lutheriske Vore, at til Boden hører to Stykker; et angerfuldt, knust Hjerte og Troen, som tillegner sig Syndernes Forladelse i Kristo.

4. Om de gode Gjerninger stemmer de ogsaa meget overens med Katholikene. De siger, at de gode Gjerninger er ligesaa nødvendige som Troen til Opnaelse af Salighed (Se deres Katekismus). Hvis dette var sandt, hvorfodt kom da Myrerne paa Korset ind i Paradis, ellers hvorfodes funde vi haabe, at en Omvendelse paa Dødsleiet ogsaa er en sand Omvendelse? Heldigvis lærer Guds Ord anderledes end Methodisterne. Efr. Ef. 2, 8. 9; Math. 5, 16. Las også Augsb. Konf. Art. 6.

5. Om Helligørselen har Methodistikirken en egen Mening, som den har roft sig saa frimodig af, skjønt vi mylig erfarede, at en af dens Bisopper advarede mod denne Bildfarelse. Men vi er bange for, at det blev en Nøjt i Ørkenen, for denne Bildfarelse er saa dybt indgrop i dens Bekjendelse og i dens Menighedsliv, at den vanskelig kan udrenses. Vi bør aldrig glemme, at vildfarende Værdommie sætter sig dybere, end deres Døphavsmænd vil og kan tænke sig. Methodisterne roser sig nemlig af, at de kan opnaa fuldkommen Hellighed allerede i dette Liv. Vi hører ikke sjeldent, at deres Prester og ivrige Pregepredikanter erklærer, at de ei har syndet paa saa og saa mange Aar. Denne Løgn stammer, som vi saa, fra Stifteren selv. De paaberaaber sig Jesu Ord Math. 5, 48. Men et er at skulle blive fuldkommen, et andet er at blive og være det. Paulus forklarer Jesu Ord i Ef. 4. Vi skal alle stræbe mod Fuldkommenhedens Maal, i alle Maader opvokse til Kristum; men er det dermed sat, at vi naar det her paa Jorden? Skriften siger noget andet. Efr. Jak. 3, 2; 1 Joh. 1, 8; Ps. 143, 2; Ord. spr. 24, 16; Rom. 7, 15 — 25 og flere Steder, f. Ex. Ef. 64, 6; Dan. 9, 7; 1 Kor. 4, 4; Filip. 3, 12. 13.

6. Methodisterne lærer grundfalskt om Raademidlerne. Som de reformerte Kirker holder de Taabens og Alterens Sakramenter for blot ydre Tegn. Taaben er et kristligt Bekjendelses Tegn og et Tegn paa den nye Fødsel eller Gjenfødslen, men den gjenføder ikke. — Guds Ord er anderledes. Efr. Jesu Ord til Nikodemus: „Sandelig, sandelig siger jeg dig: Uden at Nogen bliver født af Vand og Land, kan han ikke komme ind i Guds Rig“ (Joh. 3, 5). Smlg. ogsaa Ef. 5, 26, som Methodisterne i sin Katekismus springer over. Verdet lyder dog saaledes: „forat han (Kristus) funde helligeden (Menigheden), idet han re nse de den ved Vandbadet i Ordet.“ I Tit. 3, 5 tales om Gjenfødsagens Bad. 1 Petr. 3, 21 lyder saaledes: „Hvis Modbillede Taaben nu frelser os“ o. s. v. Læs ogsaa Gal. 3, 27; Ap. 8, 28. Efter Guds Ord er altsaa Taaben mere end blot et Tegn, den er et gjenførende og frelsende Middel, som vi jo har lært i vor Luthers lille Katekismus, der holder sig strengt til Guds Ord.

Nadveren er ogsaa efter Methodisternes Baastand blot et Tegn, og blot Troen kan gjøre den til noget mere. Kristi Legeme og Blod er ikke tilstede i Nadveren, men i Himmelten. Guds Ord siger just det modsatte, smlg. Math. 26, 26 — 28; 1 Kor.

The Lutheran University Herald.

10, 16; 11, 27. Den lutheriske Kirke holder sig til Guds Ord. Den ved heller ikke af mere end 3 Maademidler: Ordet, Taaben og Nadveren, holder sig altsaa til Skriften, cfr. 1 Joh. 5, 8. Men Methodisterne, som undervurderer disse Naadens rette og eneste Midler, har opfundet nye just som Katolikerne. De regner til Maademidler: den offentlige Gudstjeneste, Bønnen, Faste, Afholdenhed, Klasseforsamlinger og den frijelige Opbygelse.

7. De ringeaarter Guds Ords Negler og lader Kvinder optrede offentlig med Prædiken. Cfr. 1 Kor. 14, 34. og 1 Tim. 2, 12. Derimod har de indført nye Negler, som de forbryder at ændre; de skal holdes — „ikke af Ærgypt, men for Samvittighedens Skuld.“ Minder ikke dette om Jesu Ord til Fariseerne, cfr. Mark. 7, 13. — Siden de efter sin Stifter lægger saa afgjørende Vegt paa Vandens umiddelbare Bidnesbryd i deres Indre og derved omgaar Guds Ord, finder de paa nye Verdomme, ret som det er. De glemmer Apostelens Formaning: „Ingen forfore Eder med forsængelige Ord!“ (Ef. 5, 6) og: „Dersom Nogen taler i Menigheden, han tale som Guds Ord!“ 1 Petr. 4, 11.

Det er nu ikke vor Mening at frakjende Methodisterne af Kristendom. Det være langt fra! Der findes oprigtige Kristne i dette Samfund som i andre vildfarende Sekter. Men vi ved, at det er vor Pligt at advare mod Bildfarelsen, hvor den findes. Og vi haaber, at ingen vil fortænke os i, at vi nu har draget frem de falske og farlige Paafænde, som Methodisterne lægger saa stor Vegt paa, at de prenter dem ind endog i Børn, som besøger deres Søndagskoler.

Agt Store

med Varer og Priser efter Tiden.

Jeg agter at gjøre min Butik til
det billigste Sted

i

Tacoma.

Jeg sælger

Furniture,

Sengesteder, etc.

Varer sælges paa Afbetaling.

E. C. Oliver,

1202 and 1204 Railroad Str.

Mr. Oliver var før hos F.S.Harmon & Co. Vi anbefaler ham til alle, som ønsker at gjøre Forretning med en venlig og paafærdig Mand. Hans smukke Butik, Hjørnet af 13th & Railroad Streets bør ingen gaa forbi, som sett'r pris paa smagfuldt og billigt Udstyr.

THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD

udkommer en Gang om Maanedens og
koster forskudsvis

50 CENTS PR. ÅAR.

ADRESSE:

“THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD,”

California Building, Room 307,

TACOMA, WASH.

Nedaktorer: Past. B. Harstad og Past. P. Langseth.

* * * *

Subskribentomlere

faaer paa 5 betalende Abbonenter den 6 te frit.
Send ind straks Penge for en Aargang, 50 Cents.

PIANOS ◎ ◎

--- AND ---

◎ ◎ ORGANS.

* * * * *

Wholesale and Retail.

* * * * *

LARGE STOCK, NEW STYLES,

LOW PRICES, EASY TERMS.

D. S. JOHNSON.

— NO. 4, THEATRE BUILDING, —

TACOMA.

Slo og Stovler

til billigste Priser og af bedste Sort
hos

S.Olson, 1912 Jefferson Av., Tacoma.

Fresh Spring Stock regardless of Cost

sælges nu. Gaa og se dig ud, hvad du ønsker. „Ned med
de høje Priser,” siger S. Olson. Herald anbefaler paa
det bedste.

Entered at the post office at Tacoma, Wash., as second
class matter.